

කොළඹ කොටස් හුවමාරුව

බහය හා වටිනාකමී උත්පාදනය උදෙසා

Delivery Vs Payment

නිතර අසනු ලබන ප්‍රශ්න

1. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ කොටස් විකුණු පසු කොටස්වල අයිතිකාරත්වය ඔබගෙන් ඉවත්ව යන නමුත් ඔබට මුදල් ලැබෙන්නේ ගනුදෙනු දින 3 කට පසුව බව.

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසු මෙම අවදානම ඉවත් වේ.

2. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ කොටස් මිලදී ගත් සැණින් ඔබට එම කොටස් විකිණීමට හැක. එනමුත් මිලදී ගත් කොටස් සඳහා ඔබ මුදල් ගෙවිය යුතු වන්නේ ගනුදෙනු දින 3 ක් ඇතුළතය (T+3).

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසුවද එහි කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ.

3. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ හට කොටස් මිල දී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ණය, කොටස් තැරැව්කාර ආයතනයකින් හෝ ආන්තික ණය දෙන ආයතනයකින් ලබා ගත හැකි බව.

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසුවද එහි කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ.

4. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ හට “ එක්දින කොටස් ගනුදෙනු” (Day Tradings) සඳහා දැරීමට සිදුවන පිරිවැය අනෙකුත් කොටස් ගනුදෙනුවලට සාපේක්ෂව අඩු බව .

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසුවද එහි කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ.

5. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ කොටස් මිලදී ගත් පසු ඔබ එම කොටස් සඳහා මුදල් ගෙවිය යුතු වන්නේ ගනුදෙනුව සිදු කළ දින සිට දින 3 කින් බව (T+3).

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසුවද එහි කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ.

6. ඔබ දන්නවාද?

වර්තමානයේදී ඔබ කොටස් විකුණු පසු ඔබගේ CDS ගිණුමෙන් එම කොටස් ඉවත් කර කොටස් මිලදී ගත් පුද්ගලයාගේ ගිණුමට එම කොටස් ප්‍රමාණය බැර වන බව.

DVP හඳුන්වාදීමෙන් පසුව කොටස් මිලදී ගත් පුද්ගලයාගේ ගිණුමට එම කොටස් ප්‍රමාණය බැර වන්නේ මුදල් ගෙවීමෙන් පසුවය (T+3). එනමුත් එම ගනුදෙනුව සිදු වූ විගස කොටස් මිලදී ගත් පුද්ගලයාට එසේ මිලදී ගත් කොටස් විකිණීමට කිසිදු බාධාවක් නොමැත.

7. ඔබ දන්නවාද?

විදේශීය ආයෝජකයන් අපගේ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ආයෝජනය කිරීමට මැලිකමක් දක්වන එක් හේතුවක් වනුයේ DVP නොමැති නිසා බව.

DVP හඳුන්වාදීම මගින් කොටස් විකුණන ආයෝජකයාගේ අවදානම අඩුවන බැවින් (කොටස්වල අයිතිය තමන්ගෙන් බැහැර වන්නේ තමන්ට මුදල් ලැබීමෙන් පසු නිසා) විදේශ ආයෝජකයන් අපගේ කොටස් වෙළෙඳපොළට පැමිණීමේ ප්‍රවණතාවය වැඩි වන බව.

8. ඔබ දන්නවාද?

DVP මගින් ඇත්ත වශයෙන්ම සිදු වන්නේ කොටස් තැරැව්කාර ආයතන සතු පද්ධතීන්හි වෙනසක් බව.

එබැවින් ආයෝජකයින් හට ඉන් කිසිසේත්ම සෘණාත්මක බලපෑමක් සිදු නොවේ.

9. ඔබ දන්නවාද?

DVP හඳුන්වාදීම වසර කිහිපයක සිටම සිදුකළ කාර්යභාරයක ප්‍රතිඵලයක් බව.

එය ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ප්‍රමිතියක් වන අතර සියළු කොටස් තැරැව්කාර ආයතන වසර කිහිපයක සිටම මෙයට සුදානම් වී මේ වන විට ඔවුන්ගේ සියළු පද්ධතීන් ඒ සඳහා මැනවින් සුදානම් කොට ඇත. එමෙන්ම මාස කිහිපයක සිටම අත්හදා බැලීම් ද (Test Run) සිදු කර ඇති අතර ඉදිරි කාලය තුළදී තවදුරටත් මෙම අත්හදා බැලීම් සිදු කිරීමට නියමිතය.

10. ඔබ දන්නවාද?

කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ විසින් ඉදිරියේදී තවදුරටත් මේ පිළිබඳව කොටස් තැරැව්කාර ආයතන සහ ආයෝජකයන් දැනුවත් කරනු ලබන අතර එම සියළුම පාර්ශවවලට පැන නඟින ගැටළු විසඳා ගැනීමට අවස්ථාව ද ඇත.

1. ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ පදනම (Delivery versus Payment) යනු කුමක්ද? කොළඹ කොටස් හුවමාරුව මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ තුළ මෙය ක්‍රියාත්මක කරන්නේ ඇයි?

ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ පදනම (Delivery versus Payment) යනු මුදල් පියවීම හා කොටස් හුවමාරුව එකවර සිදු කිරීමයි. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපල හැරුනුකොට අප කලාපයේ සියලු කොටස් වෙළෙඳ පළවල් වල භාවිතා වන්නේ මෙම ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ පදනම (Delivery versus Payment) ක්‍රමයයි. මෙම ක්‍රමය හඳුන්වා දීම තුළින් කොටස් වෙළෙඳපල කෙරෙහි ඇති විශ්වාසනීයත්වය වැඩි දියුණු කරනු ලබනවා . ඒ සමගම, කොටස් හා මුදල් පියවීමේ ඇති අවදානම බොහෝ දුරට අවම කරනු ලබනවා.

2. වර්තමාන බේරුම්කිරීමේ පද්ධතිය සහ DVP බේරුම්කිරීමේ පද්ධතිය අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස කුමක්ද ?

දැනට පවතින ක්‍රමවේදය අනුව, ගනුදෙනුවක් සිදු වූ පසු, විකුණුම් කරුගෙන් ගනුම්කරුට කොටස් හුවමාරුව ගනුදෙනුව සිදු වූ අවස්ථාවේදීම සිදු වන නමුත්, ගැනුම්කරු විකුණුම්කරුට මුදල් පියවීම සිදු කරන්නේ ගනුදෙනුව සිදු වී දින තුනක් ගත වීමෙන් පසුවයි.

DVP ක්‍රමවේදය හඳුන්වා දීමත් සමග බේරුම්කරණය, එසේත් නැත්නම් කොටස් හුවමාරුව සහ මුදල් පිය වීම සිදු වන්නේ ගනුදෙනුව සිදු වී දින තුනක් ගත වීමත් සමගයි. එනම්, ගනුම්කරුගෙන් විකුණුම් කරුට මුදල් පියවීමෙන් අනතුරුව පමණක්, විකුණුම් කරුගෙන් ගැනුම් කරුට කොටස් හුවමාරුව සිදු කරනු ලබයි

3. “ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ ක්‍රමය ” හඳුන්වාදීමත් සමඟ ආයෝජකයෙකු වශයෙන් කුමන වෙනස් කම් බලාපොරොත්තු විය හැකිද?

මෙහිදී ඇති වන ප්‍රධාන වෙනස වන්නේ, තමන්ගේ ආයෝජන කළඹ හෙවත් portfolio එක යාවත්කාලීන වන්නේ ගනුදෙනුව සිදු වී තුන් වන දිනයෙනි. එනම් බේරුම්කරණය සිදු වන දිනයෙනි.

ඊට අමතරව, දිනය තුල ගනුදෙනු, ආන්තික ගනුදෙනු (Margin Trading) හෝ තැරවිකාර ආයතන ණය පහසුකම් (Broker credit) සම්බන්ධ කිසිදු වෙනසක් මෙම DVP ක්‍රමය හඳුන්වා දීම හරහා සිදු නොවේ

4. දිනය තුල ගනුදෙනු (එක් දිනයක් තුල ගැණුම් හා විකුණුම්) සඳහා මෙයින් ඇති බලපෑම කුමක්ද? අප මිලදී ගත් කොටස් විකිණීම සඳහා දින තුනක් බලා සිටිය යුතුද?

මෙහිදී දෛනික ගනුදෙනු කරුවන්ගේ ක්‍රියාදාමයට කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවේ. එනම් ඔබ අද දිනය තුල කොටස් මිලදී ගැනීමක් සිදු කළහොත්, එම කොටස් ඔබගේ ගිණුමට බැර වන්නේ ගනුදෙනුව කල දින සිට තුන් වන දිනයෙනි වුවත්, එම ගනුදෙනුව සම්පූර්ණ නොවූ මිලදී ගැනීමක් ලෙස, එනම් “Pending Buy” එකක් ලෙස ඔබගේ ආයෝජන කළඹෙහි යාවත්කාලීන වී ඇත. එම නිසා, නැවත විකුණුම් ගනුදෙන්නවක් එදා දිනයේදීම සිදු කල හැක.

5. ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ ක්‍රමය (DVP) සමඟ බේරුම්කරණය දිනයෙහි වෙනසක් සිදු වේද?

නැත, දැනට ඇති ආකාරයටම, බේරුම්කරණය සිදු වන්නේ ගනුදෙනුව සිදු වී දින තුනක් ගත වීමත් සමගයි. (T + 3)

6. ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ ක්‍රමය (DVP) සමඟ ආන්තික ගනුදෙනු (Margin Trading) හෝ තැරවිකාර ආයතන ණය පහසුකම් (Broker credit) සම්බන්ධ කිසිදු වෙනසක් සිදුවේද?

නැත, දැනට තැරවිකාර ආයතන වලින් සහ ආන්තික ගනුදෙනු පහසුකම් සපයන ආයතන (Margin Traders) මගින් ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා දී ඇති ණය පහසුකම් ඒ ආකාරයටම පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

DVP බේරුම්කරණය මෙම තැරවිකාර ණය (Broker credit) සහ ආන්තික ගනුදෙනු ණය පහසුකම් (margin Trading) වලට කිසිදු සම්බන්ධතාවයක් නොමැත.

එම නිසා ඔබ දැනට ගනුදෙනු හා ණය පහසුකම් පවත්වාගෙන යන ආකාරයටම එම සීමා වලටම යටත්ව ඉදිරියටත් ගනුදෙනු කළ හැක.

7. තමාගේ ගිණුමෙහි කොටස් නොමැතිව විකුනුමක් කළ හැකිද ? (Short sale).

නොහැක. DVP ක්‍රමවේදය යටතෙහි, ස්වයංක්‍රීය ගනුදෙනු ක්‍රමය (ATS) හා මධ්‍යම තැන්පතු ක්‍රමය (CDS) සම්බන්ධව නොමැත. එම නිසා විකුණුම් ඇනවුමක් ඇතුළු කිරීමේදී, CDS මගින් ශේෂ පරීක්ෂණයක් සිදු කරනු නොලබයි.

එසේ නමුත් තැරවිකරුගේ ඇනවුම් කළමනාකරණ පද්ධතිය (OMS) මගින් ගිණුමෙහි ශේෂය පරීක්ෂා කරනු ලබයි.

8. ලාභාංශ, හිමිකම් නිකුතු හෝ වෙනත් සාංගමික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා හිමිකම් තීරණය කිරීමේදී මෙය කිසියම් බලපෑමක් ඇති කරයිද?

දැනට පවතින ක්‍රමවේදය සේම, DVP ක්‍රමවේදය හඳුන්වාදීමෙන් අනතුරුවත් ඕනෑම සාංගමික කර්තව්‍යක් කල්පිරෙන දිනය, එසේත් නැත්නම් XD දිනය වෙනකොට ඔබගේ ආයෝජන කළඹේ කොටස් තිබේ නම් එම සාංගමික කර්තව්‍යය සඳහා ඔබ සුදුසුකම් ලබයි.

9. ගෙවීමට එරෙහිව පැවරීමේ ක්‍රමය (DVP) හඳුන්වාදීමෙන් අනතුරුව දැනට පවතින ගනුදෙනුවල ගාස්තු වලට (Transaction Fee) වෙනසක් හෝ අමතර ගාස්තු අය කිරීමක් සිදු වේද?

නැත, දැනට අය කරන ගාස්තු වලට කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවන අතර, දැනට පවතින දෛනික ගනුදෙනු වලදී ලැබෙන ගාස්තු සහනය ඇතුළුව අනෙකුත් සියලු ගාස්තු එලෙසම පවතී.

10. DVP සම්බන්ධව ගැටළුවක් වෙනත් ගැටළුවක් ඇත්නම්, කොටස් හුවමාරුව සමග කෙසේ සම්බන්ධ විය හැකිද ?

ඔබට ඔබේ තැරවිකරු හෝ කොළඹ කොටස් හුවමාරුව 0112 356456 ඔස්සේ සම්බන්ධ විය හැක.